

బలం గోత్రం

గున్నమామిడి చివరి కొమ్మలు విరగ
 బాకాయి; అక్కడక్కడ పిండికూడా
 పేలింది. ఆకుదూసిన మల్లిపందిరి
 చివురు కనిపించకుండా మొగ్గ దొడిగింది.
 మొగ్గల నండులనుంచి తొంగిచూసే లేత
 చివుళ్ళు కొత్త వెళ్ళికుతురు సిగ్గు
 విండిన పెదవుల్లా కదులుతున్నాయి
 నిటారుగా పెరిగిన గులాబీ రెమ్మమీది
 మెద్దమొగ్గ విడవడానికి సంకోచిస్తోంది.
 అత్తవాటు కొత్త కోడలు భర్తను సమీ
 పించడానికి వెనకాడుతున్నట్టు కొమ్మ
 పంగలలో గుంపులు కట్టాయి కాయలు.

ఉదయస్తూనే ప్రచండంగా విజృం
 భించిన ఫాల్గుణానుని తీవ్రతకు తాళలేక
 కలలువాలాయి మందారాలు. చెట్లన్నీ
 పీనంగా ఆకులూ, రెమ్మలూ వాలుకు
 న్నాయి. చెరువు గట్టుమీద రావిచెట్టు ఆకు
 రమ్మిలాలి ఎండిపోయాయి. అక్కడా
 అక్కడా చివురులేచి ఎర్రగా, సంధ్యా

కాంతులతో పగడాలు విసిరినట్లున్నాయి.
 అగి అగి కావ్ కావ్ మందోంది కాకి,
 'స్తంభించింది గాలి'

అన్నాడు ప్రకాశం, వేపచెట్టు నీడన
 పడక కుర్చీలోంచి లేస్తూ.

"ఫాల్గుణం వెళ్ళకుండానే ఎండలు
 మండిపోతున్నాయి. ఇంక ఎండా
 కాలమూ, రోహిణీకార్తీ వస్తే..."
 అంది, కాకరపాదుకు నీళ్ళు పోస్తున్న
 సకీల.

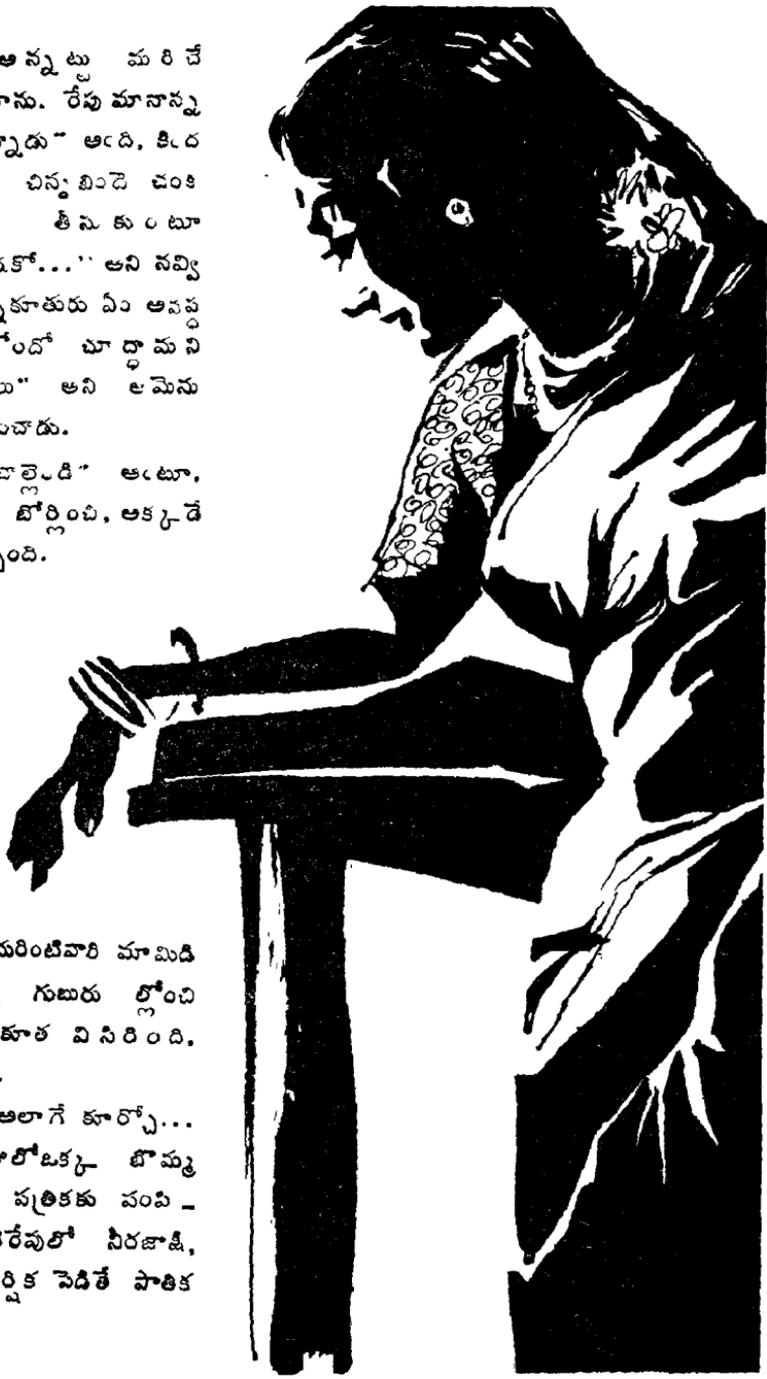
"ఇంకాస్త చల్లబడ్డాక చూడవచ్చుగా
 ఆపాదులకు నీళ్ళనంగతి. నువ్వనలే
 సుకుమారివి" అన్నాడు, మల్లిపందిరి
 మీది, ముసురాకు ఏరిచూస్తూ.

"మీదుమాత్రం ఏం జేస్తున్నారూ"
 అని తర్జనీతో, ముక్కుచివరల చెవట
 తుడిచి, విసిరింది.

"అంతే, కోడలికి బుద్ధిచెప్పే
 అత్తగారికి గడ్డితినడం అలవాటే" అని
 నవ్వాడు.

"అన్నట్టు మ రి చే
 పోయాను. రేపు మానాన్న
 వస్తున్నాడు" అంది, కింద
 పెట్టిన చిన్న బిందె చంకి
 లోకి తీసి కుంటూ
 "ఎండకో..." అని నవ్వి
 "కన్నకూతురు ఏం అన్న
 పడుతోందో చూద్దామని
 కాబోలు" అని అమెను
 సమీపించాడు.

"చాలె...డి" అంటూ,
 బిందె బోర్లించి, అక్కడే
 కూర్చుంది.



ఎదురింటివారి మామిడి
 కొమ్మ గుబురు ల్లోంచి
 ఒక్కకూర విసిరింది.
 కోకిల.

"అలాగే కూర్చో...
 అపోజలో ఒక్క బొమ్మ
 లాగి ప్రతికకు పంపి -
 నీలాటరేవులో నీరజాజీ,
 అని కీర్తిక వెడితే పాతిక

రూపాయల పారితోషికం'' అని చిదనవ్వు విసిరాడు.

''ఇంతవరకూ అక్షరాలలోనే ఎక్కిస్తున్నారు, ఇంక బొమ్మలు తరువాయి'' అని విచిత్రంగా కన్నులూ, పెదవులూ మిలమిల లాడించి లేచింది,

''మరెవరి బొమ్మలయినా తీస్తే దిమ్మతిరిగేలా వాయిస్తారు'' అంటూ వడక కర్చీలో కూర్చున్నాడు.

''హమ్మయ్య!'' అని నిట్టూర్చి, కుట్టవార మదత మంచమీద కూర్చుంది. కిందనున్న వారపత్రికతీసి విసురుకుంటూ, భార్యవైపు చూస్తున్నాడు ప్రకాశం.

''ఆ ప్రక్కనున్న విసనకర్ర ఇలా వదేద్దురూ'' అంది.

''కాస్తేపు విసరనా?'' అన్నాడు.

''మీ చేతికందే దూరంలో ఉంది కదా అని అడిగాను, నేనే తెచ్చుకుంటా లెండి.'' అని లేపబోతుండగా, అతనే అందించాడు.

రెండుక్షణాలు విసురుకుని,

''మీ నాన్న ఎందుకు వస్తున్నట్టో..'' అన్నాడు, శూన్యంలోకి చూస్తూ.

''నాకు మాత్రం ఏం తెలుసు. ఆఖరు చెల్లికి ఏవో సంబంధం ఉన్నదని విన్నాను..''

''అయిదున్నరయినా యింకా టపారాలేదేమే..''

''అయ్యో, నా మతీ, ఉత్తరాలు

మూడు గంటలకే వచ్చాయి. మీ రేవో రాసుకుంటున్నారని...''

అంటూనే రేచి వెళ్ళి ఉత్తరాలు తెచ్చి యిచ్చింది.

''కవర్లు చింపనేలేదా యేవిటే!''

''ఏవో పనిలో ఉండి...అయినా మీ ఉత్తరాలు నే నెందుకు చదవాలి, చదివినా అర్థమవుతాయి కనకనా...''

''అలా అన్నావు బావుంది. అంతే కాని, నీకు తెలివి రహస్యా లేమున్నాయి'' అంటూ, కవరుచింపి చదవడం మొదలెట్టాడు

''ఏమో, కాలేజీలో చదివినవారు కదా, ఏ రహస్యాలయినా ఉండవచ్చు'' అని, చిన్ననవ్వు నవ్వింది.

నవ్విసప్పు రామె బుగ్గ సొట్టపడింది, చుబుకం రెండుగా చీలింది. వెనక్కివ్రాలి పడుకుని ఉత్తరం చదువుతున్నవాడు, అకస్మాత్తుగా ముందుకు వంగి, మరోసారి చదవడం మొదలెట్టాడు.

చెరువుగట్టుమీది జమ్మిచెట్టు గుబురులోంచి గుడ్లగూబ ఆరిచింది. ఆ కూతకు అదిరిపడ్డ సుశీల - ''చి... చీ...'' అనకుంది.

''అలా అవకూడదు. వాళ్ళ తప్ప లేదు నాన్నగారు చేసిన అప్పు...'' అంటూ ఉత్తరం అందించి, నిట్టూర్చాడు.

అంతవరకూ అతని ముఖంలోని ప్రసన్నత, కన్నులలో వెలుగు జారి

పోయాయి. మనస్సు వికలమై, గుండె బరువెక్కింది.

“ఏవితీదీ, మావగా రెప్పుడూ అప్పు చేసేవాడేకాదే, వైగా అప్పుచేయ్యడమంటే ఆయనకు కీర్తదికాదు. ఇంట్లో ఉప్పు నిండుకుంటే, రాత్రిపూటయినా సరే, వెళ్ళి తెచ్చేవారేకాని, అప్పటికి వెళ్ళనిచ్చే వారుకాదు.”

అంటూ కన్నులు ఉత్తరం మీదగానే కేంద్రీకరించింది.

“జీవితాన్ని కొందరు అలానే గంభీరంగా సాదిస్తారు. తాము చేసేపనిలో లాభ, నష్టాలూ-కష్ట-సుఖాలూ గ్రహించి ఆ కష్ట, నష్టాలు యికరులకు కనిపించకుండా మింగేస్తారు. హా లా హా లం మింగిన పరమశివుల్లా...”

అని, కనులు మోడ్చి, తలకింద

చేతులుంచుకుంటూ, వెనక్కువాలాడు.

“వెధవ మూడువందల కోసం దావా వేసి కోర్టు కీడుస్తున్నాడా,” అని, ఉత్తరము నలిపి, నేలమీద విసిరికొట్టింది.

“ప్రాణంలేని కాగితంమీద కోపం దేనికే.”

“ప్రాణం కాగితాలకే ఉంది. ప్రాణాలు తియ్యడానికీ, ఆ ప్రాణాలుపోయినా, వారి పంశాన్ని నడివీధికి ఈడవడానికీ ఈ కాగితాలకే ఉంది శక్తి.”

“పురాకృతం.”

అన్నాడు, కుర్రులోంచి, లేస్తూ.

“ఎందుకు లేచారు” అంది.

“ఎవరన్నా దాతయి.”

“అయిదువందలు ధర్మంచెయ్యగల దాతలకాలం కాదిది. బలి, కర్మడు, శిఖీ లాంటి వాళ్ళంతా పురాణాల్లోనే నిద్ర పోయారు.”



“ధర్మదాతలు కాదు, ఋణదాతలు”

“ఋణదాతలు..” అని వెర్రిగా నవ్వి-

“మనకేముందని యిస్తారు. కనీసం కలవారిముందు కల్లిబొల్లి కబుర్లు చెప్పతూ, చేతులు నలుపుకుంటూ నిలబడడం కూడా రాదే.

“నూటయాభై రూపాయల ఉవ్వోగం అయిదువేలు ఖరీదుచేసే యిల్లు.”

“ఉద్యోగికి అప్పలివ్వరు. ఇల్లయితే తణఖా పెట్టాలి” అంది.

“త...ణ...ఖా...”

అని వెనుదిరిగి కుర్చీలో కూర్చున్నాడు.

సుశీల గుండెలు జివ్వన లాగాయి.

ఆమె కనుగొలుకుల్లో రెండే రెండు బాష్పబిందువులు ఇరుక్కున్నాయి.

“అప్పువద్దూ, తణఖా వద్దు” అంది చెంగుతో కన్నులు ఒత్తుకుంటూ.

“కలవారిముందు చెయ్యి జాపితే మన లేమి బయటపడి, వారి యెదుట నవ్వులపాలు కావడమే మిగులుతుంది.”

అని, ఒక్కగుక్క దుఃఖం మింగాడు సుశీల శూన్యంగా చూస్తోంది.

ఎదురుగా మల్లి పందిరిమీద ఎగిరే శీతాకోకచిలుక, ఒక్కచుట్టు తిరిగి,

వక్కినున్న దేవకాంచనం కొమ్మలమధ్య సాలిగూడులో యిరుక్కుని, గిలగిల లాడింది.

మరింత గిలగిలలాడే హృదయంతో సుశీల, దాన్ని విడిపించడానికి లేవబోయింది.

అప్పటికే అది రెక్కలు విదలించి, హాయిగా బైటపడి, మందారపువ్వు వైపు ఎగిరిపోయింది.

సుశీలగుండె కుదుటపడింది.

“ఎండకొచ్చిన బరువిది నాకు.”

అంటూ, మెడలోని చంద్రహారం తీసి అతని చేతిలో ఉంచింది.

ఆమె గొంతులో దుఃఖం గురగుర లాడుతోంది.

అశ్రుర్యంతో నిండిన ఆవేదనలో అతని కళ్ళనీళ్ళు, ఒడిలోవున్న చంద్రహారంమీద టవటప రాలాయి.

“పేరంటానికి వెళ్ళిన చంటి వచ్చే వేళ్ళయింది. అదింటికొస్తే మిమ్మల్ని కదలనివ్వదు, లేపండి.”

అంది చంద్రహారం కళ్ళకద్దుకుంటూన్న ప్రకాశంగుండె బరువెక్కింది.

అతని వెదవులపై విషాదం నిలబడిన చిరునవ్వు సుశీలను ఆశ్వాసించింది.